

ТЕМА НОМЕРА

Весна – особлива пора року, а для селян тим паче. Бо саме навесні жителі сіл із головою поринають у городні та господарські турботи. Встигнути треба багато: впорядкувати після зими обійстя, виорати городи, посадити картоплю, а ще не забути приготуватися до одного з найсвітліших християнських свят – Великодня. Тож роботи, як кажуть, непочатий край.

ГОРОДИ, ТАНЦІ Й ПІДГОТОВКА ДО ВЕЛИКОДНЯ: ЯК ЖИВУТЬ СЕЛА НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Продовження на стор. 4 ▶

Відбувся конструктивний діалог Президента України з громадськістю

Президент України Петро Порошенко запросив представників громадських організацій на зустріч.

«Було приблизно 15-20 учасників. Це був реальний діалог, що тривав більше двох годин. Порошенко визнав, що такі зустрічі та відверта комунікація з громадськими організаціями мали відбуватися раніше, а також визнав, що припустився двох основних помилок за останні роки: а) кадри, б) комунікації», – написала на своїй сторінці Facebook виконавчий директор Центру протидії корупції Дарія Каленюк.

Також вона озвучила Президенту пріоритети антикорупційного порядку денного, який підтримали понад 20 громадських організацій.

Передусім це перезавантаження Національного агентства з питань запобігання корупції та Спеціальної антикорупційної прокуратури. Президент

України підтримує необхідність перезавантажити ці органи та СБУ, а також він – за позбавлення функцій економічних розслідувань мають позбутися й інші правоохоронні органи, зокрема поліція. Шлях до цього – нова служба фінансових розслідувань/нацбюро фінансових розслідувань.

Обговорювали також кадрові питання стосовно першого заступника голови Служби зовнішньої розвідки Сергія Семочка та першого заступника голови Служби безпеки Павла Демчини. Глава держави розуміє токсичність цих людей на їхніх посадах.

Представники громадськості високо цінують і поважають визнання Президентом своїх помилок, адже вважають, що це сильний крок. Помилки можна виправити конкретними діями, деякими – вже найближчими днями.

Лінійний прискорювач дарує онкохворим надію на життя

Наприкінці минулого року в Чернігові запрацювало відділення променевої терапії з надсучасним медичним обладнанням. Завдяки йому тисячі онкохворих жителів області отримали шанс на порятунок. Унікальний проект коштував 103 мільйони гривень, які збирали всі разом.

Продовження на стор. 3 ▶

ГЧ

Штучні квіти на могилах не потрібні

Із наближенням Великодніх свят люди традиційно наводять лад на кладовищах і оновлюють на могилах померлих родичів штучні квіти. Захисники природи вже давно б'ють на сполох, адже переконані, що засила пластиківих букетів і вінків може спричинити екологічну катастрофу. Примітно, що й церква не схвалює мертвих квітів на кладовищах. **Продовження на стор. 2** ▶

ГЧ

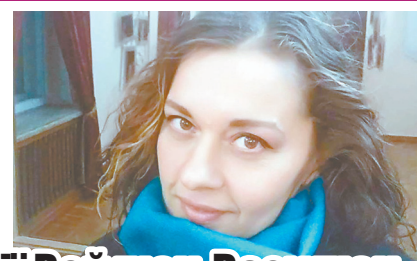
Чи варто боятися чорної кішки та панікувати, коли розсипалася сіль

Різні прикмети чи зустріч із неприємними людьми часто породжують побоювання в тих, хто вірить у заборони. Мовляв, щонайменше день видасться невдалим і все валитиметься із рук. Тож, аби убезпечитися від впливу потойбічних сил, люди часто вдаються навіть до смішного. **Продовження на стор. 5** ▶

ГЧ

Кулінарні шедеври та море квітів Надії Войдюк-Василюк

Чернігівка Наталія Войдюк-Василюк – справжній генератор ідей, які сама й реалізовує. Вона опанувала мало не всі види рукоділля. А не так давно створила власний ютуб-канал, де навчає своїх прихильників готувати вишукані страви з простих продуктів. Примітно, що кожен рецепт проходить через родинну дегустацію. **Продовження на стор. 7** ▶

На Сіверщині створюють ще одну ОТГ

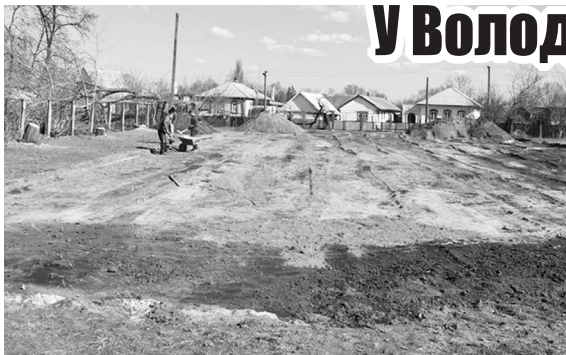
Територіальні громади Добрянської селищної, Горностаївської, Клубівської, Новояриловицької, Олешнянської сільських рад Ріпкинського району Чернігівської області об'єдналися в Добрянську селищну об'єднану територіальну громаду із центром у селищі Добрянка. Голова Чернігівської облдержадміністрації Олександр Мисник уже підписав розпорядження, яким затверджено висновок про відповідність Конституції і законам України проектів рішень вищеназваних селищної та сільських рад «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Це друга громада в області, яка завершує процедуру об'єднання цього року.

Нагадаємо, на Чернігівщині функціонують 39 об'єднаних територіальних громад.

У Володьковій Дівиці будують футбольне міні-поле

Футбольне міні-поле зі штучним покриттям будують на території загальноосвітньої школи в селі Володькова Дівиця, що на Носівщині. Встановлення таких полів передбачене державною програмою будівництва футбольних полів в

Україні. Торік Носівська міська рада долучилася до цієї програми, і сучасне міні-футбольне поле з'явилося на стадіоні ДЮСШ у Носівці. Головна умова участі – співфінансування. Вартість всього проекту – приблизно півтора мільйона. Майже сімсот тисяч – фінансова частка участі міської ради в цій добрій справі. Міський голова Володимир Ігнатченко наголосив, що завжди підтримуватиме розвиток спорту в громаді. І вже цього року таке ж поле розміром 20 на 40 метрів зовсім скоро буде й у Володьковій Дівиці. Адже цей старостат не лише найбільший у нашій громаді. Серед місцевих жителів, зокрема учнів і молоді, не бракує охочих займатися футболом.

Вакцинація дорослих: які щеплення необхідні

Те, що вакцинація не потрібна дорослим, – це популярний міф, який мало не на 100% впроваджений у життя. Абсолютна більшість людей за 20 не лише не вакцинується, а навіть свято вірить у те, що вакцинуватись, коли ти вже виріс, узагалі не треба. Проте це не так. І дітям, і дорослим вакцинацію проводити необхідно. Про це говорить головний медик Чернігова Владислав Кухар.

«Є затверджений календар профілактичних щеплень, і його необхідно дотримуватись. Тому будь-якому дорослому треба звернутись до свого сімейного лікаря, і він визначить, коли, чим і з приводу якої інфекції проводити цю вакцинацію», – говорить Владислав Кухар.

Так, обов'язковим є щеплення від дифтерії та правця. Кожні 10 років. Згідно з календарем профілактичних ще-

плення, останнє припадає на 16 років. Тобто в 26 кожен має або ж мав зробити ще одну вакцинацію, яка, до речі, є безоплатною, не залежно від віку. Якщо в дитинстві не було такої вакцинації, то в дорослому віці її треба пройти тричі – другий і третій раз, відповідно, через місяць і шість місяців після кожної попередньої.

Щодо решти вакцин ситуація інша.

Кір, краснуха, паротит. Якщо пройшли весь календар щеплення в дитинстві, хвилюватись немає потреби. Якщо ні, то вводиться одна доза вакцини. Можна і дві. Друга через мі-

сяць. Ця вакцина є безкоштовною для дітей і людей із групи ризику (медики, освітяни, студенти, військові тощо). Для решти – платна. Не можна її робити під час вагітності.

Гепатит В. Щеплення рекомендоване для всіх дорослих, що не були щеплені в дитинстві. Схему вакцинації підбирає лікар. Вакцина платна.

Щодо інших планових захворювань, від яких вакцинували в дитинстві, медики поради не дають, тому, очевидно, їх ревакцинація в дорослому віці не потрібна.

За словами Владислава Кухаря, дорослі жителі міста не дуже поспішають вакцинуватись. «На жаль, дорослі рідко вакцинуються. Ми активно виявляємо їх, пропонуємо, агітуємо, намагаємось збільшити відсоток провакцинованих, але так, щоб самі йшли і вакцинувались, то цього немає. Дуже, дуже малий відсоток таких громадян», – резюмував медик.

Із наближенням Великодніх свят люди дедалі інтенсивніше починають скуповувати штучні квіти, аби в поминальні дні покласти їх на могилки померлих родичів. Але захисники природи вже давно назвали це екологічною катастрофою, адже для виготовлення подібних атрибутів використовуються нафтопродукти. До того ж, коли квіти втрачають естетичний вигляд, їх відправляють на звалища, де вони можуть пролежати десятки років, адже період розкладу становить не менше століття.

Священники не радять носити на могили штучні квіти та вінки

Особливо винахідливі утилізують таке сміття спаленням, а такі дії провокують виділення в атмосферу токсичних речовин. Церква також не схвалює наявності штучних квітів на кладовищі. Настоятель Чернігівського кафедрального собору святої Катерини отець Роман Кіник каже, що канонів стосовно того, які квіти нести на могилки, немає. Але якщо вже вирішили це зробити, то краще обирати все ж живу флористику.

«Для Бога немає померлих, у нього всі живі. А якщо так, то й квіти треба обирати натуральні. Бо штучні – це сміття. Якщо ми, наприклад, запалюємо свічку, то там є вогонь, тепло і світло. А в мертвих квітах нема нічого», – пояснює отець Роман.

Священнослужитель каже, що варто обирати ті квіти, які подобалися померлому ще за життя. Кількість їх у букеті має бути парною. Але і це більше народні

звичаї, аніж церковні канони.

Не є поминанням і застільня на кладовищі та розпивання спиртних напоїв. Усе це більше нагадує язичницькі традиції. Отець Роман наголошує на тому, що квіти та будь-яка атрибутика поминання не додає духовності цьому процесу. Краще за все цими днями згадати померлих молитвою за упокій.

«Найперше поминання – це молитва. Не просто прийти до священника, дати йому записку та попросити помолитися. Треба самим перехреститися і попросити «Господи, пом'яни душу такої-то людини» біля могилки померлого. А взагалі кожен православний повинен мати за правило читати вранішню молитву кожного дня. Саме в ній є просяння за живих і за померлих. І от якщо кожного ранку молитися за них і називати їхні імена, то це буде тільки на користь», – наголошує отець Роман.

На Чернігівщині мало не згоріли кілька сіл

На Чернігівщині мало не трапилася непоправна катастрофа – ледь не згоріли кілька сіл і величезна площа лісів. Масштабна пожежа виникла поблизу села Тужар Козелецького району. Загорівся очерет на площі понад 70 гектарів із загрозою поширення вогню на ліс і населені пункти. На щастя, завдяки злагожденій роботи рятувальників пожежу вдалося локалізувати.

До ліквідації пожежі було залучене відділення пожежно-рятувального підрозділу з м. Остер та державні підприємства «Остерський лісгосп» і «Остерський військовий лісгосп». На місці події працювала мобільно-оперативна група Управління ДСНС України у Чернігівській області.

У процесі локалізації пожежі спільними діями рятувальників та лісокористувачів не допущено поширення вогню на лісовий масив, що налічує майже 170 га.

Імовірна причина виникнення пожежі – необережне поводження з вогнем невстановленої особи. Також для гасіння пожежі залучалася авіація – літак АН-32П і вертоліт Мі-8 Ніжинського авіаційного загону ДСНС України.

Родина з Ніжина стала учасником містичної програми

На телеканалі СТБ вийшов черговий випуск проекту «Слідство ведуть екстрасенси». Учасником програми стала родина з Ніжина. Головна героїня програми Любов не могла жити нормальним життям. Хоча знайомі та сусіди захоплюються її чудовою сім'єю.

Любов – працююча, позитивна людина, любляча дружина і турботлива мати, яка виховує трьох дітей.

Сім'я жила б спокійним і розміреним життям, якби не одне «але»: щомісяця Люба перетворюється на чудовисько. Команда проекту «Слідство ведуть екстрасенси» зняла кілька нападів жінки на камеру. Люба пояснила, що під час повного місяця нею нібито опановує невідома сила. Жінка починає страшно кричати та битися в судомач, а потім навіть не пам'ятає, що з нею сталося.

Найбільше Люба боялася за своїх дітей, адже під час нападів ставала дуже агресивною. Жінка в розпачі, адже не хотіла випадково нашкодити кому-небудь із членів сім'ї. Жінка зверталася і до лікарів, і до священників, і до «чаклунок». Та вони не змогли повернути Любу до нормального життя. Натомість екстрасенси провели обряд екзорцизму і допомогли жінці. Принаймні так показали і розказали глядачам по телевізору.

85 шпаківень і 100 смерек – відбулась природоохоронна акція

Природоохоронна акція «Подаруй свій будиночок птахам» нещодавно відбулась на території регіонального ландшафтного парку «Ялівщина». Тоді ж було розвішано 85 шпаківень і синичників.

Будиночки для птахів виготовили представники учнівсько-студентської молоді, фахівці Чернігівського обласного управління лісового та мисливського господарства, а також небайдужі жителі Чернігівщини. Учасники заходу також висадили 100 дерев смереки, привезених із Карпат.

У Чернігові підлітки побили 10-річну дівчинку

До правоохоронних органів надійшло повідомлення про те, що у Чернігові четверо підлітків напали на 10-річну дівчинку: побили її і намагалися зґвалтувати. Про це «ЧЕЛАЙН» стало відомо з власних джерел. Підлітки напали на дівчинку на проспекті Перемоги. Дитину обзивали, плювали на неї, тримали за руки, били палицею із цвяхами та пляшкою, наповненою камінням. Потерпілу доставлено до Чернігівської дитячої обласної лікарні з діагнозом «закрита черепно-мозкова травма, струс головного мозку, колота рана ноги».

Поліція вже відкрила кримінальне провадження за статтею 296 Кримінального кодексу України «хуліганство». Факт зґвалтування не зафіксований. Правоохоронці встановлюють всі обставини та спілкуються зі свідками та учасниками події.

На Чернігівщині ініціювали створення нової загальноукраїнської дати

Обласна рада звернулася до Верховної Ради та Президента з пропозицією проголосити в Україні 29 серпня Днем вшанування пам'яті загиблих захисників, адже саме на цю дату припав пік Іловайської трагедії.

«Про проголошення в Україні 29 серпня Днем вшанування пам'яті загиблих захисників України», – запропонував Ігор Вдовенко, голова Чернігівської обласної ради.

Рухення було прийнято, адже за нього проголосували 42 народні обранці.

«Я дуже вдячний президії, депутатам, що сьогодні Чернігівщина є прапорносцем із вшанування пам'яті», – зазначає Микола Шанський, батько загиблого воїна.

Це рішення стало фінішним у роботі 17-ї сесії, а стартувала вона з інформації від прокурора. «Правоохоронці загалом розслідували 53 тисячі кримінальних проваджень. Досудове розслідування завершено у 40%», – зазначає Володимир

Комашко, прокурор Чернігівської області.

Далі – низка важливих, але узгоджених питань. Екологічна субвенція, програми, кадри, створення заказників.

«Створення регіонального закладу «Міжріченський» Чернігівської обласної ради», – говорить Ігор Вдовенко, голова Чернігівської обласної ради.

Апетити управління комунального майна щодо управління цим майном дещо призупинили низкою правок.

«Розумієте, постійне користування – за управлінням комунального майна. Навіщо реєструвати в постійне користування, якщо може зареєструвати обласна рада?» – запитує Ольга Чередник, депутат Чернігівської обласної ради («Наш край»).

Із їх врахуванням усе прийняли.

Дискусійним виявилось питання щодо інвестора на Горднанинщині, який обіцяє збудувати там склозавод, а зараз просить дозволу на родовища кварцового піску.

«Перестороги є, що завод буде одне підприємство, а родовище отримує зовсім інше підприємство. Це єдина пересторога. А я за те, щоб вкладались інвестиції, розвивалось підприємство та створювались робочі місця», – зазначає Олександр Мисник, голова Чернігівської ОДА.

Інвестору дали зелене світло. Загалом обласний депутатський склад майже всі питання сесії погодив.

Олег Дешура

ПЛАТФОРМА НЕЗАЛЕЖНИХ ДУМОК

Юлія Примак
кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної, вікової та соціальної психології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

й природний інстинкт.

В описі дівчатами «ідеальної жінки-матері» особливо стають виразними такі характеристики, як краса, вірність, турботливість, доброта, характер, вольові якості. Важливими також є наявність чоловіка і дітей, щастя й благополуччя в сім'ї. Водночас дівчата-сироти більшою мірою убачають ідеальну жінку в сімейних стосунках і звертають увагу на значущість піклування про дитину. Крім того, на думку останніх, для жінки важливі здоров'я, розум і мудрість (можливо, вважаючи, що таких «ідеальних» більше люблять). Дівчата, виховані у сім'ях, більше переконані в тому, що ідеальна жінка – та, котра вольова,

Любляча, терпляча, справедлива

Насамперед такою постає у свідомості дівчат-підлітків найрідніша людина у всьому світі – мати. Доповнюють її психологічний портрет доброзичливість, працьовитість, дбайливість і чесність. Проте згадані якості матері здебільшого формують у собі дівчата, виховані саме неньою.

Уявлення про материнство складається протягом усього життя дівчинки-жінки, на що впливають особливості її взаємин із матір'ю, а також панівні суспільні норми та цінності. Первинно позитивні уявлення дівчат про материнство свідчать про майбутню готовність дівчини стати матір'ю. Проте можна спостерігати й негативне: дитина, на превеликий жаль, не є бажаною для жінки. А це призводить до того, що сучасні дівчата розглядають материнство як обов'язок, а також тяжку жіночу працю. Проте юнки, які виростили без матері, трактують материнство не лише як обов'язок, а

незалежна, цілеспрямована, справедлива, постійно самовдосконалюється (і водночас уміє та встигає виховувати дітей). А дівчата, які зростали без матері, відчувши болючу байдужість від найріднішої людини від природи, закликають: «Не можна відмовлятися від своїх дітей!». Але при цьому вони все одно вважають, що матір любляча, щира, чуйна, вказуючи на свою гостру потребу у любові та піклуванні, а також прагнення компенсувати недоотримане. Для дівчат із повних батьківських сімей материнство є впевненішим і реальнішим, а для дівчат-сиріт – тривожнішим, адже має місце наявність негативного досвіду, що їх залишили.

Тож нехай буде любляча, терпляча, справедлива ненька поряд зі своєю дитиною! Бережіть своїх мам! Бережіть одне одного, мамі і діті! І не забувайте обіймати одне одного, хоч би скільки років вам було!

Як працює лінійний прискорювач у «Центрі сучасної онкології»

Комп'ютерний томограф, фізики в команді та індивідуальні маски – все це «інгредієнти» по-справжньому сучасної онкології, що семимільніми кроками впроваджується на Чернігівщині. Її авангардом є новий лінійний прискорювач.

Дивись відео про лінійний прискорювач

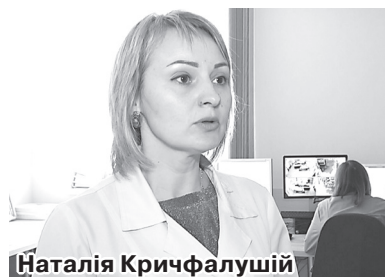
Повноцінно працювати він почав наприкінці минулого року. Сьогодні через складну підготовку кадрів обсяги його роботи тільки набирають обертів.

Валерій Зуб

«Сама процедура роботи на лінійному прискорювачі займає буквально кілька хвилин, інколи навіть секунд, а от на підготовчу роботу витрачаються навіть кілька днів. Щоб правильно розмітити, локалізувати пухлину, захистити сусідні тканини від пошкодження. Саме тому ми зараз не вийшли на показник 60-70 пацієнтів на день», – розповідає Валерій Зуб, головний лікар КП «Чернігівський медичний центр сучасної онкології».

Зараз на день приймають максимум 27 осіб. Ажіотаж серед зацікавлених великий. Обслуговуються ж пацієнти, які мають показання до опромінення саме на такому апараті. «На сьогодні в нас лікуються переважно пацієнти з пухлинами головного мозку, метастазами печінки, раком шийки матки, передміхурової залози, сечового міхура, злоякісні саркоми кінцівок», – говорить Наталія Кричфалушій, завідувач відділення променевої терапії.

Наталія Кричфалушій

Технологія для нашої медицини справді захмарна. Спочатку на комп'ютерному томографі проводиться розмітка полів, визначаються місця для опромінення та органи, на які воно не має потрапляти. Далі інформація передається фізикам, які встановлюють дози, режими опромінення, кількість сеансів тощо.

«Після того, як лікар робить нам припис й оконтурює пухлину, ми маємо скоординувати пучки на прискорювачі так, щоб отримати найкраще покриття пухлини найбільшою дозою і найменше – зачепити критичні структури», – за-

значає Олександр Шевчук, інженер-радіофізик відділення променевої терапії.

Для хворих із пухлинами головного мозку навіть є спеціальні фіксуючі маски.

«Це індивідуальні маски під кожного пацієнта. Вони потрібні для того, щоб пацієнт лежав точно в тому ж положенні, в якому робили сканування і в якому розташовувалась пухлина під час діагностичного обстеження», – говорить Наталія Кричфалушій, завідувач відділення променевої терапії.

Пацієнти ж відзначають найголовніше – уважність, професіоналізм і підтримку від персоналу.

«Умови нормальні, персонал уважний. Все роблять чудово, молодці дівчата», – відзначає пацієнтка Тетяна Анатоліївна, яка проходить опромінення на лінійному прискорювачі.

Зараз у відділенні променевої терапії відбувається доукомплектація насамперед кадрами, що з часом дасть змогу приймати пацієнтів у дві зміни.

Нагадуємо, що відділення променевої терапії з надсучасним медичним обладнанням коштувало Чернігівщині 103 мільйони гривень. Проект реалізували за найкоротші строки – менше, ніж за півроку. Значні мільйонні суми надавали депутати Верховної Ради, зокрема, Валерій Давиденко виділив два мільйони гривень.

Олег Дешура

РЕКЛАМА

Найпростіше сплачувати комуналку в ПриватБанку

Щомісяця ближче до 20-го числа в більшості людей виникає потреба в оплаті комунальних платежів, інтернету, кабельного телебачення, стільникового телефону тощо. Хтось йде до каси ЖЕК. Хтось звик платити на пошті чи в Ощадбанку, де зазвичай довгі черги крадуть дорогі час. Комуś зручно прийти до найближчого банківського відділення, де можуть додатково стягувати комісію за оплату послуг. А хтось взагалі нікуди не ходить, а контролює оплату з власного мобільного телефону чи комп'ютера, тому що користується послугою «Регулярні платежі» від ПриватБанку.

Щоб оплатити комунальні послуги або провести повторовані платежі, клієнтам ПриватБанку більше не треба відвідувати відділення. Для цього достатньо дати розпорядження банку – і щомісяця з рахунка або картки клієнта списуватиметься необхідна сума. Достатньо зазначити назву підприємства – одержувача платежу, суму та дату списання коштів, і можна завжди забути про черги до каси.

Регулярні платежі можна встановити як на фіксовану суму, так і на змінну, надану постачальником послуг.

«Беззаперечною перевагою регулярних платежів є своєчасна оплата рахунків», – пояснює Тетяна Хавило, керівник бізнесу платежів і переказів Чернігівського РУ ПриватБанку. – Після здійснення платежу на мобільний телефон клієнта надходить SMS-повідомлення, де зазначається прізвище платника, сума платежу, опис послуги. Отримати квитанцію можна в будь-який зручний час (через Privat24, у відділенні або на e-mail)».

Додаткову інформацію можна знайти на офіційному сайті банку: privatbank.ua

Весна – особлива пора року. Це час пробудження природи від зимового сну і гаряча пора передусім для селян. Бо, як відомо, весняний день рік годує. Утім, журналісту «ЧЕЛАЙН» вдалося з'ясувати, що сільські жителі цікавляться не тільки хлібом насущним. Є в них й інші турботи. Які саме – читайте далі.

ГОРОДИ, ТАНЦІ І ПІДГОТОВКА ДО ВЕЛИКОДНЯ:

ЯК ЖИВУТЬ СЕЛА ЧЕРНІГІВЩИНИ

Готуються до Великодня і не цікавляться розвагами

У селі Тупичів, що на Городнянщині, прихід весни зустрічають радо. Щоправда, на торішню зиму теж не ображаються. Кажуть, видалась вона не дуже сніжною й морозною, тож із розчищенням доріг особливих проблем не виникло. Та це вже в минулому. Бо нині селяни вже розмірковують про інше: як виорати городи і посадити картоплю та городину.

«Фермери і сільськогосподарське товариство вже орють. Як кажуть, робота кипить. Зараз сіють овес. Думаю, що в приватних господарствах люди почнуть саджати картоплю до Великодня, бо він цьогоріч пізній. За яку ціну оратимуть, ще не знаю. Торік було 30 гривень за сотку. Подеякують, що нинішньої весни буде дорожче», – розповідає секретар Тупичівської сільської ради Ганна Феськовець.

Більшість жителів Тупичева – пенсіонери. Господарство, тобто корівок і свинок, удома тримають, але вже суттєво менше, ніж раніше.

«У пенсіонерів уже немає сил, аби худобу порати, а молодь не хоче у селі жити, бо ніде працювати», – пояснює пані Ганна.

Проте, на щастя, не все в селі погано. Є базова школа й дитсадок, до яких підвозять діток із шістьох довколишніх сіл. Нині в садку виховують приблизно 50 малюків, а у школі навчаються 186 учнів. Працюють також підліткові клуби за інтересами – тут у різних гуртках займаються діти після школи.

«Наші гуртківці мають суттєві досягнення. Виховали навіть чемпіонів України з гирьового спорту», – пишається секретар сільради.

У Тупичеві люди живуть не лише роботою. В місцевому будинку культури, школі, садочку та в клубах за інтересами відбуваються заходи до різних свят, зокрема Нового року, Масляної, свята весни.

«Дітвора охоче на святкування приходить, а ось старші люди не дуже. Принаймні, не так активно як раніше. Навіть не знаю, чому. Можливо, нашим жителям нічого вже не цікаво. Життя просто важке, пенсії на все не вистачає. Люди обурюються через це. Є проблема з поштою, і ніяк вона не вирішується. Обіцяли, що все буде добре, але обіцянка – цзяцянка. Ось поставив Ощадбанк нам термінал, щоб люди сплачували за комунальні послуги. Це молодь може зробити. А пенсі-

Картопля під плівкою та закордонні заробітки

У жителів селища Березна, що на Менщині, весняних турбот накопичилось хоч греблю гати. Адже всі знають, що найпершими овочами нового врожаю – молоді картоплі чи редисом – починають на Чернігівщині торгувати саме березенці.

«У нас не лише орють, а й саджають. Уже посаджене в людей плівками накрите на городках. Роботи нема, тож кожен старається заробити, як може. Ранні овочі на продаж вирощують – картоплю й городину. Возять усе з грядок до Чернігова. Це основний заробіток у селищі.

Але по чому нині оранка, не цікавилася, бо на вулиці ще морозець, то наче зарано масово городні роботи починали. Поки не чули, щоб хтось когось винаймав. Ціна, думаю, на рівні минулого року буде», – розповіли у селищній раді.

Як вже зазначалося, робочих місць у селищі на всіх не вистачає. Тож багато місцевих виїжджають на заробітки за кордон. Цілком логічно, що люди прагнуть покращити своє життя і створити належні умови для своїх дітей.

А загалом клопоти в жителів Березни такі, як всюди.

«До Великодня готуємось, прибирання відбуваються, лад усюди наводимо. А на саме свято відпочивають хто де – до церкви люди ходять, на природу або вдома святкують.

Місцевих жителів багато що цікавить. Ось був схід села, то питали про ремонт вулиць, бажають, щоб порядок на кладовищах був. Але парадокс у тому, що самі люди нічого не хочуть робити, мовляв, нехай хтось лад наведе.

Кількість господарів, які хочуть чи можуть тримати худобу, щороку зменшується. Населення старіє. Уже небагато родин, у яких є по кілька корів. Наприклад, жила в нас молода сім'я, держали три корови, то продали, і виїхали за кордон у пошуках кращого життя», – повідомили в селищній раді.

Приклад оптимізму та життєлюбства

Як бачимо, багато людей у селах насаперед переймаються питаннями виживання. Тож думки про саморозвиток чи цікаве дозвілля для них аж ніяк не на першому плані. Та на щастя, маємо й інші приклади, коли люди намагаються зробити своє життя хоча б трішки щасливішим. До того ж, великі кошти на це не потрібні. Головне – бажання.

Тож, ймовірно, багатьом стане в нагоді коропський досвід, де чимало пенсіонерів, пори городи і щоденні господарські турботи, живуть цікавим і насиченим життям. Про це журналісту «ЧЕЛАЙН» розповіла Алла Шаповал, завідувач відділення територіального центру Коропської селищної ради. За її словами, щойно Коропський територіальний центр у червні 2017 року опинився під керівництвом селищної ради, при ньому почали створювати різні творчі колективи та клуби.

«У нас діють п'ять гуртків і клубів, які відвідують пенсіонери. Зокрема, Університет третього віку і хореографічний клуб «Шарм», у якому танцюють четверо учасниць.

В університеті третього віку для пенсіонерів цьогоріч маємо 37 студентів, які обрали психолого-мистецький факультет і вивчають всі види мистецтва – співу, танців, архітектури. Влаштували майстер-клас із малювання, малювали осінь, у планах – весняні пейзажі. Також психологи приходять проводити свої тренінги», – зауважила Алла Шаповал.

Життя в селах і селищах області не легке, проте, як кажуть, саме в глибинці живуть найкращі, найдобріші та найщиріші люди. Тож хочеться вірити, що нинішня весна принесе їм не тільки безкінечну працю на городках, а й добробут і затишок.

Ірина Осташко

Чорна кішка, розсипана сіль і пташка на підвіконні – такі звичні речі часто викликають побоювання в тих, хто вірить у забобони. Аби не втрапити в халепу, люди використовують різні ритуальні антидоти.

Дивись
відео про
забобони

Та багато хто вважає їх нісенітницею. От і думки чернігівців із цього приводу теж розділилися.

«Прикметам довіряю і вірю в них, але в міру. Тобто не треба занадто. У мене чорна кішка є, і вона щодня переходить мені дорогу. І так добре з нею живеться», – усміхається чернігівка Марія.

«На Місяць треба орієнтуватися. От повний Місяць – енергія, реалізовувати заплановане, якщо Місяць зменшується – все замикається у свою раковину, треба вичекати. От і все», – пояснює чоловік на ім'я Петро.

«Я вірю, що людина сама створює свою долю. Якщо вона хоче, щоб у неї все було добре, їй все вдається. Це ж усе ритуали. Мій батько просить, щоб я ножі зі столу прибирала», – говорить дівчина Анна.

Науковці ж розповідають, що забобони – це своєрідне табу, тобто заборона щось робити. До сучасних українців во-

ни прийшли ще з часів, коли наші предки пояснювали все через випадкові асоціації та повсякденну логіку.

Олена Черненко

«Єдине, що вони під собою мають, – це повсякденний досвід людини, яка боялася навколишнього світу, все пов'язувала з собою чи з довколишніми: своє – це добре, гарне; чуже – це погане і небезпечне. І те, що з повсякденного досвіду людини вважалося небезпечним, чи вона злякалася, чи так обставили склалися – там виникали забобони. Якщо у людини були якісь негаразди, коли дорогу перебігла чорна кішка, а так ще було в су-

сіда, то виникає заборона переходити шлях, де пробігла чорна кішка. Приблизно так це працює», – розповідає Олена Черненко, доцент навчально-наукового інституту історії та соціо-гуманітарних дисциплін НУЧК імені Т.Г.Шевченка.

Забобони досить поширені в культурах, що мають низький соціальний розвиток. Так, в історії відомі випадки, коли віра в такі прикмети перемогла над здоровим глуздом.

«Є такий приклад в етнографії: в одній з африканських країн чоловіку було заборонено, щоб тінь від тещі падала на нього. І коли він на вузькій стежці у горах зустрів свою тещу, то стрибнув в урвище і поламав ноги. Але був страшенно щасливий, що тінь тещі таки на нього не впала», – говорить Олена Черненко.

Психологи ж пояснюють віру в забобони ефектом Данінга-Крюгера. Його суть полягає в тому, що чим менше людина компетентна в певному питанні, тим більш професійною вона собі здається, тому й надає певним випадкам досить нелогічних пояснень. Не обійшлось тут і без української ментальності.

ПРАВДА ПРО ЗАБОБОНИ:

чи варто боятися чорної кішки і панікувати, коли розсипалася сіль

Олена Гірченко

«Україна й українці звикли взагалі до чогось дослухатися, десь шукати пояснення, десь переказати свою відповідальність на щось інше, що нібито сталося, і воно є головним у їхньому житті. У забобонів є також психологічна складова, вони можуть залипати в душу, якщо людині здається, що щось таки було. Тобто якщо людина бачить збіги в ситуації, то вона їх надовго запам'ятовує, тому вони зберігаються в нашому світі», – зазначає Олена Гірченко, кандидат психологічних наук і доцент кафедри екологічної психології НУЧК імені Т.Г.Шевченка.

Відкидає забобони й церква. Священнослужителі кажуть, що це є марновірством і в православ'ї вважається великим гріхом. Вони наголошують

на тому, що треба вірувати в Бога, а не в невідомі сили.

«Це є марна віра. Тобто сподівання не на Бога, а сподівання на інші сили, не пов'язані з Богом, святими. А пов'язані або з природою, або з якимись там традиціями, і церква засуджує таке ставлення людей. Звісно, такого не можна робити», – говорить ієрей Миколай, клірик Собору Святої Великомучениці Катерини.

Ієрей Миколай

Окрім цього, психолог Олена Гірченко наголошує: що більш освіченою є країна, то менше її жителі вірять у потойбічні сили. Вона радить не переказати за себе відповідальність за певні події на речі та явища, а контролювати своє життя самостійно.

Книги з ганчір'я унікальної друкарні на Чернігівщині

300 років у Чернігові проіснувала друкарня, що була однією з найкращих в Україні. З XVII століття саме місцеві стародруки поступалися лише Львову та Києву. Дізнатися про це та інші цікавинки книгодрукування на Чернігівщині могли чернігівці, прийшовши на лекцію в Колегіумі, що на Валу.

«Я вважаю, що ми, чернігівці, повинні пишатися тим, що в XVII столітті, в часи козацької держави, наше місто було осередком не тільки козацького полку, але й осередком розвитку. Тому мене цікавить ця тема, які книги тоді видавали, яких авторів», – каже чернігівка Оксана.

«Подивитись, коли друкувалися, як. Гравюри оці. Дізнатися, коли з'явилися перші типографії саме в нас, у Новгороді-Сіверському. На мою думку, це дуже цікаво. Подивитись саме ілюстрації-гравюри», – зізнається слухач лекції Олексій.

«Гравери були надзвичайно професійні, друкували на деревориті і дюріті – на дереві та на металі відбувалося здійснення відбитку на форту,

тобто на титульний лист. Особливість друкарні в тому, що більшість видань – це видання Лазаря Барановича та Іоанна Максимовича, тобто ті літературні твори, що жодна друкарня не може похизуватися отакою особливістю», – розповідає Інна Непотенко, кандидат історичних наук, науковий співробітник архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Таку конкурентоспроможну друкарню на Чернігівщині створив архієпископ Лазар Баранович. Усе виробництво книжок здійснювалось ручним способом. Для створення написів використовували спеціальні пуансоні та матриці. Але найдорожчою сировиною був папір, який колись виробляли не з дерева, а з ганчір'я. У друкарні було 10 співробітників, які ходили по хатах і збирали його.

«Його рвали на волокна, щоб легше було потім замочувати. Складали в казани. І власне там, у воді, вони варилися, потім застигали і їх потім перетирали, щоб вода пішла й залишилася волокниста основа. Робили такий піріг із цих листочків. Потім під пресом воду вичавлювали і висихав сам листочок. Коли була тепла гарна погода,

сушили як звичайне ганчір'я – на мотузках», – пояснює Інна Непотенко.

Друкарня розпочинала свою діяльність у Новгороді-Сіверському. З часом усе устаткування перевезли до Чернігова. Визначити, де саме була надрукована та чи інша книга, можна за спеціальним водяним знаком. Його можна роздивитися лише під спеціальною підсвіткою. «Що стосується Чернігова, то це водяні знаки, які репрезентують зображення Троїцького Собору і Гетьмана Івана Мазепи та гетьмана Івана Максимовича», – зазначає науковий співробітник архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Чернігівська друкарня була єдиною на території Лівобережної України. За час її існування видано 154 книги. Серед них букварі, полемічна література, панегірики та богослужбові книги. Майже всі вони були у форматі кватро, тобто сучасний А5. Лише одну книгу, а саме «Анфологійон», видали у вдвічі більшому розмірі – фоліо. Її та примірники інших стародруків можна побачити на власні очі в Колегіумі та Історичному музеї.

Сторінку підготувала Ольга Лазун

ПОНЕДІЛОК, 15 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 9.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.20 Новини. 6.35, 7.05, 8.05, 9.05 Доброго ранку, Країно! 9.30 Т/с «Таємниці Борго Ларічі».

1+1

6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.50 ТСН: «Телевізійна служба новин».

ІНТЕР

5.25, 23.50 «Слідство вели... з Леонідом Каневським». 7.00, 8.00, 9.00, 17.40 Новини. 7.10, 8.10 «Ранок з Інтером».

ІСТУ

5.00 Служба розшуку дітей. 5.05 Т/с «Відділ 44». 5.50 Громадянська оборона. 6.40 Факти тижня. 100 хвилин.

СТБ

5.40 Моя правда. Маша Распутіна. 6.25 Моя правда. Валерій Лобановський. Аритмія. 7.25 Моя правда. Юрій Белов: божевілья.

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

ВІВТОРОК, 16 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 9.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.20 Новини. 6.35, 7.05, 8.05, 9.05 Доброго ранку, Країно! 9.30 Т/с «Таємниці Борго Ларічі».

1+1

6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 16.45, 19.30, 0.30 ТСН: «Телевізійна служба новин».

ІНТЕР

5.30, 23.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським». 7.00, 8.00, 9.00, 17.40 Новини. 7.10, 8.10, 9.20 «Ранок з Інтером».

ІСТУ

5.40, 20.15 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті. 8.45 Факти. Ранок.

СТБ

5.25 Моя правда. Сергій Челобанов: відродження з популу. 6.10 Моя правда. Наталя Кустинська: чорно-біле життя.

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

СЕРЕДА, 17 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 9.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.20 Новини. 6.35, 7.05, 8.05, 9.05 Доброго ранку, Країно! 9.30 Т/с «Таємниці Борго Ларічі».

1+1

6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 16.45, 19.30, 0.00 ТСН: «Телевізійна служба новин».

ІНТЕР

5.25, 22.55 «Слідство вели... з Леонідом Каневським». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини.

ІСТУ

5.40, 10.10, 13.20 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті. 8.45 Факти. Ранок.

СТБ

5.15 Моя правда. Надія Рум'янцева: подарувати надію. 6.00 Моя правда. Ірина Понаровська.

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

ЧЕТВЕР, 18 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 9.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.20 Новини. 6.35, 7.05, 8.05, 9.05 Доброго ранку, Країно! 9.30 Т/с «Таємниці Борго Ларічі».

1+1

6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 16.45, 19.30, 0.15 ТСН: «Телевізійна служба новин».

ІНТЕР

5.25, 23.10 «Слідство вели... з Леонідом Каневським». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини.

ІСТУ

5.40 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті. 8.45 Факти. Ранок.

СТБ

6.05 Моя правда. Микола Караченцов. 7.00 Моя правда. Ірина Печерникова.

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

П'ЯТНИЦЯ, 19 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 9.25, 13.00, 15.00, 18.00, 23.00 Новини. 6.35, 7.05, 8.05, 9.05 Доброго ранку, Країно! 9.30 Т/с «Таємниці Борго Ларічі».

1+1

6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 16.45, 19.30 ТСН: «Телевізійна служба новин».

ІНТЕР

5.25, 22.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським». 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 17.40 Новини.

ІСТУ

5.40 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті. 8.45 Факти. Ранок.

СТБ

6.10, 18.00 Хата на тата. 9.55, 20.00, 22.50 Холостяк.

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

СУБОТА, 20 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.10, 8.10, 9.05 Доброго ранку, Країно! 7.00, 8.00, 9.00, 21.00, 23.30 Новини. 9.30 Країна на смак.

1+1

6.00, 0.15 «Світське життя 2019». 8.00 «Сніданок. Вихідний».

ІНТЕР

5.20 Х/ф «Дочки-матері». 7.05 «Слово Предстоятеля».

ІСТУ

5.30 Скарб нації. 5.40 Еврика! 5.50 Факти.

СТБ

6.35, 17.15, 23.30 Хата на тата. 8.15 Страва честі.

Телеканал Україна

7.00, 15.00, 19.00 Сьогодні. 7.30, 15.20 Т/с «Інша».

НЕДІЛЯ, 21 квітня

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 М/с «Ведмеді-сусіди». 6.30, 7.10, 8.10, 9.05 Доброго ранку, Країно! 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 10.50, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 0.00 Новини.

1+1

6.00 ТСН: «Телевізійна служба новин».

ІНТЕР

5.30 «Великий бокс. Теренс Кроуфорд - Амір Хан».

ІСТУ

6.15 Антисомбі. 7.55 Т/с «Відділ 44».

СТБ

5.20, 7.50, 9.55 Хата на тата. 6.55 Холостяк.

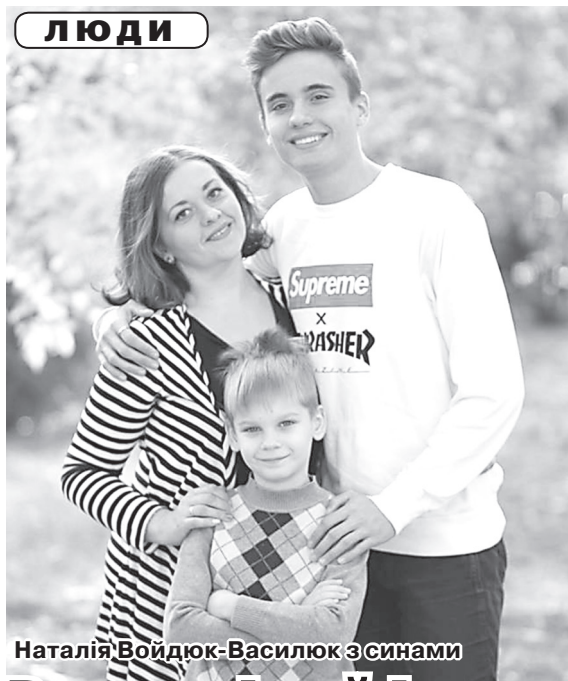
Телеканал Україна

6.30 Сьогодні. 7.30 Зірковий шлях.

Table with 7 columns: Четвер, П'ятниця, Субота, Неділя, Понеділок, Вівторок, Середа. Each column contains date, weather icons, and temperature ranges.

Advertisement for METALLOCHEREPICA PROFNASTIL. Includes text 'из первых рук', website 'www.profalians.cn.ua', and phone numbers.

ЛЮДИ

Наталія Войдюк-Василук з синами

Вулкан ідей і неприйняття стандартів

Чернігівка Надія Войдюк-Василук – це справжній генератор ідей, які сама й реалізовує. Її енергії вистачає мало не на всі види хенд-мейду, а не так давно вона ще й створила власний ютуб-канал, де навчаче своїх підписників готувати кулінарні шедеври з простих продуктів. Каже, що все почалося в 2010 році, коли вона перебувала в декретній відпустці з молодшим сином Романом.

Тоді Надія вирішила, що бути дбайливою мамою та розвивати свої таланти можна одночасно, тим паче, що одне другому не заважає.

Майстрині дуже швидко почали вдаватися гарні прикраси, тому вона вирішила їх продавати. Проте справа не пішла через невисокий попит і специфіку товару, адже він здебільшого для дівчат.

«Мене це трохи розчарувало, ідесь два роки я взагалі нічим не займалася, хіба що для себе створювала якісь вироби. А потім випадково натрапила на квіти з гофропаперу», – згадує майстриня.

Та квіти ці не просто з паперу, всередині кожної є ще й солодкий сюрприз – цукерка.

Окрім троянд, у колекції майстрині можна побачити нарциси, тюльпани, півонії, фрезії, лілії. А справжнім досягненням у своєму квітково-паперовому мистецтві Надія вважає еустоми. Каже, що довго не наважувалась їх зробити, адже вони достатньо спе-

цифічні та складні, але коли їй вдалося, то це було справжньою перемогою для неї.

Усе навчилася робити самотужки, спостерігаючи за роботами блогерів.

Є у цьому ремеслі й труднощі. Надія розповідає, що не завжди вдається все й одразу. Наприклад, багато де треба використовувати гарячий клей, але й до нього треба призвичаїтися та збагнути, до якої температури його треба нагріти та як із ним правильно працювати. Папір теж дуже делікатна річ. Якщо не мати навичок роботи з ним, то пелюстки можуть неправильно вигинатися і рватися. Необхідно також знати, які матеріали краще придбати. Так гофрований папір Надія купує тільки італійський із певною щільністю. Аби букети мали ще більш реалістичний вигляд, майстриня запакуює їх у флористичний папір. Каже, основна перевага таких квітів – вони точно не зів'януть.

Не так давно наша героїня навчилася й декупажу. Вперше спробувала опанувати цей вид мистецтва торішнього Великодня.

Спробувала Надія працювати й із фетром. На це її надихнуло народження дитини в знайомих. Жінка вирішила зробити корисний подарунок і створити розвиваючу книгу для малечі. Після того, як Надія виклала фото виробу на своїй сторінці, їй почали надходити замовлення на виготовлення подібних книжок для

малюків Чернігова. Над своїми роботами майстриня може працювати годинами, іноді навіть не лягає спати, поки не виготовить гарну річ. Єдине, до чого в майстрині не лежить душа, то це вишивання. Каже, що хоча це робили її мама та бабуся, їй просто бракує терпіння.

Є в Надії ще один хист – кулінарія. Зараз талановита жінка працює над розвитком власного каналу на Ютубі. А от ідея його створення з'явилася трохи більше року тому на кухні, коли Надія розмовляла з подругою про новорічне меню. Саме приятелька й наштовхнула жінку на зародження такого проекту. Тим паче, що чоловік Надії – професійний оператор, тому проблем зі зйомкою точно не мало бути. Не гаючи часу непосидюча майстриня-кулінар із чоловіком вигадали назву каналу «Смачно з Надією» та розробили дизайн проекту. Тут жінка прагне показати глядачам, як готувати вишукані страви з простих інгредієнтів і нескладним способом. Кожен рецепт проходить через родинну дегустацію. Надія розповідає, що зазвичай усі страви йдуть на «ура!». Але іноді не обходиться без критики її старшого сина Олександра, який має доволі тонкий смак.

Та є й страви, які Надія просто ненавидить готувати, – це супи та борщі. Каже, що це дуже стандартні страви, але і їх вона намагається удосконалювати.

Ольга Лазун

СМАЖЕНІ ПЕЧЕРИЦІ

з цибулею та зеленню

Пропонуємо швидкий і смачний рецепт. Актуальний для тих, хто дотримується посту, адже гриби чудово заміняють м'ясо. В гарячому вигляді з різноманітними крупами, картоплею чи макаронами виходить повноцінний обід. У холодному – відмінна закуска.

ІНГРЕДІЄНТИ:

Печериці свіжі – 500 г, цибуля ріпчаста – 2 шт., олія – 2 ст. л., зелень свіжа – 1 пучок, сіль, перець мелений, часник (за бажанням), перець каєнський мелений (за бажанням)

ПРИГОТУВАННЯ:

Гриби ретельно помити та крупно нарізати.

Цибулю почистити, помити та нарізати півкільцями.

Розігріти в пательні олію (не в піст можна смажити на пряженому вершковому маслі) й обсмажити цибулю до легкого золотавого кольору.

Потім додати гриби.

Смажити на середньому вогні, помішуючи, до рум'яної скоринки.

У кінці приготування посолити, поперчити, додати дрібно нарізану свіжу зелень.

Щоб зробити страву гострішою, можна додати пропущений через прес часник і за смаком каєнський перець.

СМАЧНОГО!

НАРОДНА МЕДИЦИНА

ЧЕРЕМША – трава, яка зцілює

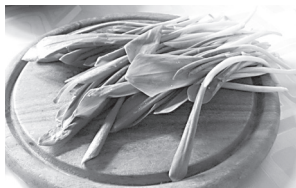
Стародавні римляни й єгиптяни називали черемшу диво-рослиною, вони вважали, що вона допомагає очистити кров і шлунок, поліпшує діяльність травного тракту.

Панацея від різних хвороб

Черемшу використовують від різних гнійних захворювань, цинги, атеросклерозу, глістів і кишкових інфекцій. Відомо також, що за давніх часів її активно вживали в їжу під час епідемії холери і чуми.

Черемша корисна для роботи серця, вона здатна знижувати кров'яний тиск і блокує утворення холестеринових бляшок. Її рекомендують від авітамінозу, атеросклерозу й гіпертонічної хвороби.

Листя черемші має потужні бактерицидні властивості. Достатньо дві-три хвилини пожувати листок черемші, як уся шкідлива мікрофлора порожнини рота буде вбита фітонцидами. Фітонциди покращують також ріст і розвиток тканин людини та сприяють їх відновленню. У певних дозах фітонциди благотворно впливають на зміцнення нервової системи, підсилюють секреторну функцію шлунково-кишкового тракту, сприяють поліпшенню обміну речовин, стимулюють серцеву діяльність.

Черемша так само прекрасний засіб для профілактики та лікування застудних захворювань.

Сік і подрібнене листя вживали зовнішньо від різних шкірних захворювань, зокрема від лишайів і бородавок. Сирі черемшу їдять при захворюваннях щитоподібної залози, гіпотиреозах.

Протипоказання

Черемша протипоказана при панкреатитах, холециститах, гепатитах, запаленнях шлунка і кишечника через збудливу дію на травлення. Вона також не рекомендується вагітним, а також людям із гастритом, виразкою шлунка і епілепсією. Не можна зловживати настоями з черемші, бо вони згубно впливають на серцево-судинну систему, а крім того, можуть спровокувати головний біль, безсоння, розлад шлунка.

У кулінарії

Найчастіше черемшу вживають у сирому вигляді: в салатах і в бутербродах. Попри яскраво виражений смак часнику, властивості черемші нейтралізують його запах і залишкові смакові відчуття після вживання.

«МОЄ СЕЛО – МОЯ СТИХІЯ»

Тут співав граф Розумовський і винайшли хмільний «Чемергас»

Сьогодні в нашій традиційній рубриці ми розкажемо вам про мальовниче село Чемер Козелецького району. Нині тут проживають приблизно півтори тисячі людей. Згідно з дослідженнями професора Костянтина Тищенко, слово «Чемер» стародавньою кельтською (валлійською) мовою означає «земля». Подібні назви вже понад дві тисячі років зустрічаються по всій Європі, наприклад, Кемер у Латвії і навіть Кемер у Туреччині.

Село вперше було згадане в переписній книзі Малоросійського приказу (1666). Також наведено поіменні відомості про 51 чоловіка та 2 вдів на 53 двори.

У тутешній Михайлівській церкві був півчим юний Олекса Розум – майбутній граф Розумовський, таємний чоловік імператриці Єлизавети Петрівни. На старому церкoviщі у 1888 році було побудовано Михайлівську церкву, нині зруйновану.

Палац Пашковських у Чемері

Із другої половини XIX століття збереглися спиртовий завод поміщиків Пашковських та їхній же садибний будинок – пам'ятка дерев'яної архітектури; з радянських часів у ньому розміщується сільський клуб.

Кажуть, саме на тутешньому спиртозаводі вперше запустили у виробництво горілку «чемергас» – напій, до якого додавали дурман-траву чемерицю.

Одним із найвідоміших уродженців села є Олексій Петренко – актор театру та кіно. Олексій Петренко мав видатний акторський талант. Втілював у кіно і на сцені різноманітні глибокі драматичні, характерні та яскраві комедійні ролі. Чудово співав і декламував вірші. Любив українські пісні. Зіграв приблизно сто ролей у кіно (зокрема, в кількох українських фільмах), серіалах і телеспектаклях. Перший успіх і популярність принесли ролі Григорія Распутіна у фільмі Елема Климова «Агонія» (1974) та Юрія Строганова в картині Олексія Германа «Двадцять днів без війни» (1976).

ЦІКАВИНКИ 7-ї СТОРІНКИ

У світі надзвичайного!

В АФРИЦІ ПОЧАЛИ НАРОДЖУВАТИСЯ ЕВОЛЮЦІЙНІ СЛОНИ

В африканському Мозамбіку слони почали народжуватися без бивнів. Дослідники вважають, що причиною такої аномалії є популярне в цій країні браконьєрство. Вчені не відкидають й інших можливостей такого розвитку подій. Раніше у 2-3% випадків народжувалися слони без бивнів. Наразі це третина від усіх новонароджених слоненят. За останні 20 років із 200 самок слонів у Південній Африці, що перебувають під наглядом, 98% не відросли бивнів. Для слонів бивні відіграють важливу захисну функцію. На чорному ринку ціна слонової кістки – приблизно \$2 300 за кг.

Вчені звинувачують у таких змінах браконьєрів. Попри заборони, в країнах Азії та Африки й надалі продовжують незаконно торгувати бивнями. Їх продають у вигляді прикрас. Крім цього, популярним є порошок, який начебто має цілющі властивості. Відсутність бивнів позначиться не тільки на житті слонів, але й на всій екосистемі їхнього проживання.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ ЗАПРОСИЛИ В ГОСТІ КОРОЛЕВУ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Студенти та викладачі Університету Короля Данила в Івано-Франківську вирішили запросити в гості королеву Єлизавету II. На ім'я її Величності написали офіційного листа. А щоб Єлизавета II краще зрозуміла, хто і куди її кличе, ще й зняли відеозапрошення.

Звернення писали відповідно до всіх дипломатичних канонів, щоб його неодмінно прочитали при дворі.

«Пересічна людина скаже: ого-го, кого запросили. А чому б не зробити такий крок? Бо студент у свої роки може собі дозволити запросити навіть людей з інших планет. Чому? Тому що те, чого побажають студенти першого курсу, завжди збувається», – розповідає Валерій Михайленко, викладач кафедри перекладу та філології університету Короля Данила.

Разом з офіційним запрошенням до Букінгемського палацу надішлють і відеозвернення. До його запису долучилися понад дві сотні студентів і викладачів університету.

НА АУКЦІОНІ ПРОДАЛИ ЛИСТ ЕЙНШТЕЙНА ПРО «БОЖЕВІЛЛЯ ГІТЛЕРА»

У Лос-Анджелесі на аукціоні продали лист Альберта Ейнштейна про «божевілья Гітлера». Лист пішов з молотка за 134 тисячі доларів. У ньому геніальний вчений розмірковував про божевілья Гітлера, яке охопило Німеччину і зруйнувало життя людей.

Продали також два листи Ейнштейна, написані з 1921 по 1939 рік. Один із них адресований фахівцю-онкологу Морісу Ленцу в Нью-Йорк. Там учений дякує лікарю за його роботу, яка приносить користь єврейським біженцям під час Другої світової війни.

Істини пересічних людей: думки з Facebook

**Наталія Потапчук,
журналістка (Чернігів)**

«На Чернігівщині повідомлялося про 51 пожежу в екосистемах, сьогодні вже про 68, і це зростання спостерігаємо щодня. Українці нищать і себе, і свою землю за всіма напрямками – предки (козаци і хлібороби) в гробах перевертаються».

Дмитро Поляк, активіст (Чернігів)

«Людська тупість укроті призводить до великого горя. Люди, які сплять траву, мабуть, ніколи і не задумувались, скільки шкоди вони завдають природі. Підпал сухої трави призвів до пожежі на фермі в Любечанинові, згорів дах. Благо, цього разу обійшлося без жертв серед населення. Також горить сміттєзвалище».

**Катерина Феделеш, працівниця
агрофірми (Антоновичі
Чернігівського району)**

«Ще з дитинства бабуся вчила мене, що весною, щойно позеленіє перша кропива, треба готувати борщ із молоденької кропиви. Це вже стало якоюсь традицією для мене, бо, як каже бабуся: «Щоб бути здоровим, треба весною з'їсти три борщі з кропиви!» Це улюблений весняний борщ моїх рідних. Додаю до нього також молоденький щавель. Моїй бабусі 8 березня було 88 років, тяжка в неї доля – поховала двох синів і зятя, але отримала щастя у внуках. Має четверо онуків і семеро правнуків. Дай Бог їй здоров'я та сили»...

Андрій Кокотюха, письменник (Ніжин)

«Є всі підстави вважати – щойно владу отримає Зеленський і парламент буде за нього, декомунізацію згорнуть, а вулиці Леніна повернуть назад».

Астрологічний прогноз

на 15 – 21 квітня 2019 року

ОВЕН (21.03-20.04). Усі проблеми вам доведеться вирішувати самостійно, на підтримку й допомогу навколишніх не розраховуйте. Намагайтеся розібратися в невідкладних справах. Вас порадує нові зустрічі та враження, успіх у партнерських стосунках. Однак обережність у словах і діях не завадить, бо недоброчинливців навколо чимало. Важливе завдання на вихідні – впевнено і вчасно зробити свій вибір.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-20.05). Особливого значення набудуть вдумливість і зібраність. Саме вони гарантують успіх у кар'єрі. Можливі поїздки у справах, зустрічі та знайомства будуть корисними та перспективними. Не плутайте нерозуміння з конструктивною критикою – це зовсім різні речі. Вихідні можуть налаштувати вас на відпочинок.

БЛИЗНЮКИ (21.05-21.06). Сприятливий період у багатьох сферах діяльності. Висока активність разом із цікавими ідеями допоможуть вам досягти суттєвих результатів. Використовуйте цей період для зміцнення свого впливу, одержання прибутку й розвитку особистих ініціатив. У вихідні успіх перекочує в сферу домашніх справ і романтичних стосунків.

РАК (22.06-22.07). Не хешуйте дрібницями, рішення, здавалось би, незначних питань може дати несподіваний позитивний результат. Багато взятися за щось конкретне. Вдалий час для реалізації грандіозних планів і прийняття серйозних рішень. Пошук нової роботи може увінчатися успіхом. Але перш ніж діяти, варто добре все продумати.

ЛЕВ (23.07-23.08). Навіть власники найскладнішого характеру будуть милими та покажуть себе з кращого боку. На обіцянки, отримані в цей період, особливо не покладайтеся. Не варто зв'язуватися з якимось сумнівними проектами та ризикувати своїм благополуччям. Вихідні – прекрасний час для проведення наукових досліджень і експериментів.

ДІВА (24.08-23.09). Нормальний перебіг подій може бути порушений несподіванками, які цілком можна було передбачити. Будьте напоготові, але нічого не робіть, поки не розберетеся, що до чого. Надмірна самовпевненість може призвести до непорозуміння із колегами та з керівництвом. У вихідні налаштуйтеся на подорож.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Люди можуть принести вам безліч корисної інформації. Успіх очікується в разі нетрадиційного підходу до вирішення будь-яких життєвих проблем. Ви можете уникнути певних складнощів на роботі, якщо перевірятимете ще раз свої дії, папери й звіти. Вам необхідно виявити завидне терпіння, інакше ваші конкуренти можуть скористатися вашою емоційністю й спровокувати конфліктну ситуацію.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Все у ваших руках. Ви самі повинні розставити акценти. Краще зменшити темп роботи, щоб уникнути перевтоми. Однак ви отримаєте прибуток. Намагайтеся зрозуміти опонентів, прислухайтеся до їхньої думки. Не зловживайте своїм впливом, будьте ніжнішими з коханою людиною. У вихідні краще влаштувати щось романтичне.

СТРІЛЕЦЬ (23.11-21.12). Спрямуйте частину своїх зусиль на підвищення професійного статусу. Майбутні ділові зустрічі й наради будуть важливі та значимі для вас. Дратівливі труднощі відступлять, і шлях догори виявиться вільним. Завантаженість на роботі не завадить вам виявити різноманіття талантів і в інших сферах життя.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). Ваше серйозне й сумлінне ставлення до роботи не може залишитися непоміченим. Може надійти досить цікава та серйозна пропозиція, цілком здатна возвеличити вас в очах вашого оточення. Настає слушна мить для конкретних дій, відповідальних кроків і зміни роботи. У вихідні може зірватися важлива ділова зустріч.

ВОДОЛІЙ (21.01-20.02). Правила гри встановлюватимете ви. Тому, якщо вам щось не подобається, отже, ви самі в цьому винні. Імовірно, доведеться досить багато працювати, зате ви швидко побачите результат. Час сприятливий для нових справ і проектів. Родичі, можливо, потребують вашої допомоги, однак не факт, що ви цю допомогу можете надати.

РИБИ (21.02-20.03). Починається поступова зміна вашого стилю життя, доля може надати кілька нових шансів. Вашим таємним ворогом може стати надмірна критичність, що завадить втіленню планів. Краще все-таки бути дипломатом. Ви блискуче впораєтеся зі складними проблемами. Усі нові справи у вихідні виявляться плідними.

Кросворд

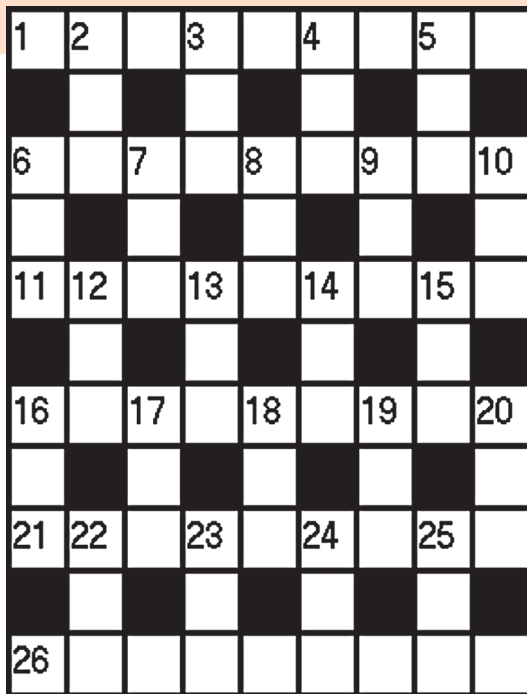
ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ: 1. Невеликий хірургічний ніж. 6. Дівчина, яка навчається у вищому або середньому спеціальному навчальному закладі. 11. Ворог прогресу, всього передового. 16. Докладання зусиль до чого-небудь. 21. Легка куртка з прогумованої матерії. 26. Велике господарство, в якому вирощують спеціальні технічні або продовольчі культури.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ: 2. ...-д'Івуар (держава в західній Африці, що межує на півночі з Малі і Буркіна-Фасо, на сході з Ганою, на заході з Ліберією і Гвінеєю, на півдні омивається Гвінейською затокою). 3. Стан, коли все робиться, виконується як слід. 4. В Україні та деяких інших країнах — ввічлива форма звертання або називання стосовно осіб чоловічої статі. 5. Результат, наслідок підрахунків. 6. Харчовий продукт, що його одержують із молока при його сквашуванні й відокремленні сироватки. 7. Хутряний чобіт з м'якою підшвою — взуття, поширене здебільшого у народів Півночі та Сибіру. 8. Стиль музики, що виник із хардкор-панку. 9. Геометричне тіло, утворене обертанням круга навколо осі, що лежить у площині цього круга й не перетинає його. 10. У давньогрецькій міфології бог підземного світу, володар «царства тіней» померлих. 12. Змія родини гадюкових. 13. Червоно-бурий шар на поверхні заліза, який утворюється внаслідок його окислення. 14. ... з вогнем. 15. Академія технологічних наук. 16. Місто та муніципалітет в Сербії, столиця адміністративного регіону Нишава. 17. Машина технічного обслуговування. 18. Безладне звучання багатьох голосів. 19. Російська телекомпанія. 20. Шлях, засіб, рух духовної практики в буддизмі, завдяки якому досягають просвітлення. 22. Мідний велетень на Криті, що відганяв від острова чужинців. 23. Ріка в Німеччині, протікає землею Бранденбург. 24. Найвищий пік Криту. 25. Київський політехнічний інститут.

Відповіді до кросворда у номері № 14:

За горизонталлю: 2. Мла. 5. Пані. 6. Грот. 7. Хна. 9. Рак. 11. Іго. 13. Випад. 14. Ара. 15. Іра. 16. Сірко. 17. Зло. 18. Тиф. 20. Літак. 21. Бія. 23. Ася. 25. Акт. 27. Фіга. 28. Уява. 29. Виш.

За вертикаллю: 1. Жара. 2. Міх. 3. Ага. 4. Гонг. 8. Наперсток. 9. Ржа. 10. Квасоля. 11. Ідіотка. 12. Оса. 17. Зуб. 19. Фея. 22. Ібіс. 24. Сава. 25. Аав. 26. Туш.

Смішно

Злодій прийшов по відпущення гріхів до церкви. Але за інерцією

вкрав годинник у пастора.

– Скажи, – запитав його пастор, – які на твої совісті гріхи?

– Вкрав годинник в однієї хорошої людини, хочете, я Вам його віддам?

– Ні, його треба повернути власнику.

– Але він цього не хоче.

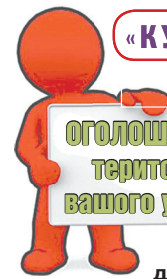
– Якщо так, то залиш його собі і не засмучуйся.

Сидять голодні студенти в гуртожитку:

– Пацани, а може, порося заведемо, відгодуємо?

– Та ні, ти що? Сморід, бруд...

– Пацани, воно звикне!

«КУПИ-ПРОДАЙ І БЛИЗЬКИХ ПРИВІТАЙ!»

**ОГОЛОШЕННЯ:
територія
вашого успіху**

Продам будинок у селі Горбове Куликівського району. Ціна договірна. Тел. 093-809-69-41.

Продається будинок у центрі с. Кучинівка Сновського району. Є погріб, сарай. Тел. 098-130-92-71.

Продам приватизовану двокімнатну квартиру в селі Більмачівка Ічнянського району і приватизований будинок із земельною ділянкою 40

соток у центрі села Красилівка Бахмацького району. Ціна договірна. Тел. 095-301-21-78.

Продам земельну ділянку в мальовничому місці – в селі Рокитне Бобровицького району. 25 соток. І всього за 70 км від Києва. Прекрасна природа, чисте повітря. Поруч із ділянкою світло, газ, хороша дорога. Тел. 093-026-36-18.

Терміново продам добротний будинок у селі Мартинівка Ічнянського району в мальовничій місцевості. Поруч зупинка маршрутки «Ніжин – Мартинівка». Ціна 60 000 грн. Тел. 068-532-00-31, 096-846-10-58.

Куплю стару газову колонку, холодильник, пральну машинку, радіанський телевізор. Тел. 093-139-30-22.

Продам краєобметувальну трьохниткову швейну машинку 51-А класу ПМЗ «Оверлок». Ціна договірна. Тел. 063-158-29-54.

Продам будинок у селищі Парафіївка Ічнянського району. Ціна договірна. Тел. 098-912-85-13.

Продам нову парову установку «три в одному». Працює як пилосмок і паровий очисник. Підходить для людей з алергією. Ціна 4300 грн. Тел. 066-796-28-93.

ЧЕ line

www.cheline.com.ua

**ЧЕСНІ
НОВИНИ
ЧЕРНІГОВА
ТА ОБЛАСТІ**

ХОЧЕТЕ ЩОСЬ ВИГІДНО ПРОДАТИ?

Або ж, навпаки, дешево купити якісний товар?
МИ ВАМ У ЦЬОМУ ДОПОМОЖЕМО!

Тільки у нас **БЕЗКОШТОВНІ**

оголошення по всій Чернігівській області.

Також ви можете привітати своїх

близьких і рідних із днем народження, весіллям, новим роком

та іншими визначними датами!

Оголошення та вітання приймаємо

за номером телефону 073-091-97-07,

а також поштою – 14000, м. Чернігів, а/с 37

з позначкою «ОГОЛОШЕННЯ» на конверті.

Можете також надіслати оголошення

на електронну пошту:

hotline@cheline.com.ua

Засновник та видавець – ТОВ «ЧЕЛАЙН МІДІА ГРУП»
Реєстраційне свідоцтво – Серія ЧГ № 577-226Р
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР – Ірина Осташко
Відповідальний за випуск номера – Ірина Осташко
Телефон редакції: (068) 188-07-25

Відділ реклами – (073) 091-97-07
Газета зведена у редакції газети «Голос ЧЕРНІГІВЩИНИ. ЧЕЛАЙН»
за інформаційної підтримки ТОВ «ЧЕЛАЙН МІДІА ГРУП»
Коректор – Писана О.М.
Газета виходить щочетверга
Передплатний індекс: 60004

Поштова адреса редакції:
14000, м. Чернігів, а/с 37
Електронна пошта: hotline@cheline.com.ua
Віддруковано в ПАТ «ПВК «Десна».
14000, м. Чернігів, пр-т Перемоги, 62.
Тираж 20000

Редакція не завжди поділяє погляди авторів публікації. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Рекламні матеріали в газеті позначені словами Реклама або рубрикою «Імідж», «Позиція», «Точка зору».